

Volop kansen om

meer te sporten en bewegen

door passend sportaanbod op en rondom school (SAV 2.0 en Mission Olympic en SSV VO)

Sport is mooi, sport is belangrijk, sport levert veel op. Het is fantastisch om te doen en brengt vooral ook veel plezier en ontspanning. Sport is een bindend element voor onze maatschappij. Daarom vindt NOC*NSF het belangrijk dat de hele Nederlandse maatschappij wordt geïnspireerd door sport. Samen met sport voor een kerngezond Nederland! De sportbonden en NOC*NSF zetten deze beleidsperiode (*'Sport inspireert'*, Sportagenda 2013-2016) in op het verder versterken van de georganiseerde sport. Met als belangrijkste doelen: Top 10 (blijvend in het top 10-medailleklassement van de wereld) en 10% meer mensen laten sporten, liefst zo dicht mogelijk bij huis.

Door: Jorg Radstake

Jong geleerd is oud gedaan. Hoe eerder kinderen in aanraking komen met verschillende sporten, hoe groter de kans dat ze er ook hun leven lang mee doorgaan. Door kinderen op school sport te laten beleven, kan elk kind zijn eigen vaardigheden ontdekken en zich verdiepen. Op school worden namelijk alle kinderen bereikt. Ze worden fitter en gezonder en leren spelenderwijs tal van (sociale) vaardigheden. Sport is ontzettend leuk om te doen en draagt bovendien bij aan de realisatie van verschillende onderwijsdoelen, zoals de verbetering van de schoolprestaties en de vermindering van schooluitval. Vandaar dat we zeggen: sport en onderwijs, een winnende combinatie!

Schoolactieve verenigingen 2.0 (SAV 2.0)

Om meer kinderen en jongeren te laten sporten heeft het project *'Sportaanbod voor het onderwijs'* (zie eerdere publicaties in LO4 2010 en LO4 2011) gezorgd voor een betere verbinding tussen sport en onderwijs. Hierbij hebben veel sportbonden in samenwerking met sportkoepel NOC*NSF hun sportverenigingen ondersteund meer samen te werken met scholen (zowel primair, voortgezet als middelbaar beroepsonderwijs). Met slimme sportconcepten en uitdagende sport(kennismakings)lessen, die veelal in samenwerking met Stichting Leerplan Ontwikkeling

(SLO) zijn ontwikkeld, wordt beoogd elk kind en jongere de kans te geven z'n eigen sportbeleving te ervaren. Hierbij wordt het principe van de doorlopende leerlijn van binnen- naar buitenschools leren sporten en bewegen gehanteerd. Ruim 1500 schoolactieve verenigingen zijn nu in beeld en klaar voor de samenwerking lokaal. Een nieuwe uitdaging lonkt! Achmea, als nieuwe Partner in sport voor de Sportagenda 2016, zet specifiek in op het verhogen van de sportparticipatie van de schoolgaande jeugd van 8-18 jaar. Via een aanpak op maat, waarbij wordt aangehaakt bij het lokale ondersteuningsnetwerk van Sport en bewegen in de buurt, worden verenigingen die willen op weg geholpen om ook schoolactief te worden en te blijven. NOC*NSF zet in op lokale ondersteuning, omdat dat ook één van de voornaamste succesfactoren is uit het kwalitatief verdiepend onderzoek *'Sport en onderwijs verbonden'* (zie publicatie in LO 10 2012) dat uitgevoerd is door het Mulier Instituut en gepubliceerd is in maart 2012. In die lokale aanpak wordt via KISS (Kennis- en informatiesysteem sport) het accent gelegd op wijken waar de sportparticipatie om verschillende redenen achter blijft. De samenwerking met lokale sportaanbieders is hierbij van belang. Door voor, tijdens of (het liefst) direct na schooltijd bij voorkeur in de schoolse setting een passend sportaanbod door de sportverenigingen aan te laten bieden, kunnen alle kinderen en jongeren ontdekken welke sport het beste bij hun past. Vervolgens is de stap naar de sportvereniging in de wijk (dichtbij huis) een stuk eenvoudiger te maken. Daar waar

Sport en onderwijs horen voor ons niet alleen bij elkaar, ze versterken elkaar ook (= visie). Binnen het onderwijs leren alle kinderen in de leeftijd van 4 t/m (minimaal) 16 jaar door de inzet van een bevoegde (vak)leerkracht beter bewegen en middels een gevarieerde sportkennismaking (in zowel het primair als voortgezet onderwijs) willen we dat ieder kind een eigen sport- en beweegidentiteit ontwikkelt. Hiervoor is een passend en verantwoord sportaanbod verzorgd door experts (niet alleen de docent lichamelijke opvoeding, maar ook onze lokale sportaanbieders) van belang. Letterlijk een verbinding leggen tussen het binnen- en buitenschools leren sporten en bewegen. De sport moet zich dan ook in en rondom de school, letterlijk de leefwereld van de jongeren, laten zien!

Ieder kind in Margraten maakt kennis met tennis

Al meer dan zes jaar heeft Tennisclub Margraten een bloeiende samenwerking met de gemeentelijke basisschool Maurice Rose. Jaarlijks maken in totaal zo'n negentig kinderen van de groepen 6, 7 en 8 kennis met tennis, eerst op school en daarna op het park van TC Margraten. "De KNLTB ondersteunt ons met hun lespakket Tenniskids en aangepaste materialen, zoals kleinere rackets en zachtere ballen", aldus Ton Hermes (voorzitter). "We willen de kinderen alleen de basisprincipes van tennis meegeven. Voor de rest is het vooral plezier maken met elkaar. We stimuleren op deze manier sowieso dat kinderen meer gaan sporten en bewegen en uiteindelijk hopen we natuurlijk ook dat ze 'gepakt' worden door de tennissport. Volgens de preses is zijn club er veel aan gelegen meer jeugdleden te krijgen én te houden. "Daarom doen we ook mee met een gemeentelijk project in onze wijk om hangjongeren in de leeftijd van twaalf tot achttien jaar aan het sporten te krijgen. Door de samenwerking met en de kennismakingslessen op de Maurice Rose-school komen in elk geval alle kinderen van Margraten een keer in aanraking met tennis. Aan ons de taak ze warm te maken voor onze sport en onze club."

Docenten vinden Funkey Hockey voor kleuters geweldig

Hans Stroink is combinatiefunctionaris in de Gemeente Uden. Zijn doel in die functie is om alle kinderen van vier tot achttien jaar in beweging te krijgen en te houden. Omdat hij zelf een hockeyverleden heeft, legt hij zich vooral toe op deze sport. In samenwerking met Hockeyclub Uden heeft Stroink in 2010 Funkey Hockey geïntroduceerd op alle basisscholen in zijn woonplaats, waaronder een islamitische school. Funkey Hockey is het lesprogramma van de KNHB voor kinderen van vier tot acht jaar. "Het is een breed beweegaanbod waarvan hockey een onderdeel is". Stroink is als combinatiefunctionaris begonnen met het geven van kennismakingslessen hockey aan de groepen 3 tot en met 8 op alle basisscholen in de gemeente Uden. Tevens verzorgt hij Funkey Hockey voor de groepen 1 en 2, kleuters van vier en vijf jaar dus. "Dit gebeurt in de speelzalen van de scholen. De docenten zijn zeer enthousiast over het programma en ook de kinderen vinden het erg leuk. Door de positieve ervaringen die we met de scholen hebben opgedaan, zijn we ook met Funkey begonnen op de vereniging. Het is voor kleuters een prima start om met hockey in aanraking te komen", aldus de combinatiefunctionaris over het door de KNHB ontwikkelde concept van vier knotschocolles met een reeks 'knotsgekke' oefeningen. "Als alle scholen aan de beurt zijn geweest, organiseren we een toernooi op HC Uden waarbij de kleuters tegen elkaar strijden. Niet om wie de beste is, maar om wie zich het beste inzet en de meeste werklust toont. FUN in goed leren bewegen is ook tijdens dit toernooi KEY. Er zullen dan ook alleen maar winnaars zijn!"

verenigingen verder weg zitten kan de vereniging voor een structureel aanbod op school zorgen (satelliet/dependance). Op deze wijze bewegen ze niet alleen direct meer, maar hopen we ze enthousiast te maken voor een leven lang (genieten van) sporten.

Mission Olympic 2013-2016 (M0)

Al meer dan tien jaar investeren de KVLO, NOC*NSF en Coca-Cola Nederland (met ondersteuning van enkele sportbonden) in Mission Olympic, de grootste schoolsportcompetitie van Nederland met als sluitstuk de The School Final. In die tien jaar zijn regelmatig kleine veranderingen doorgevoerd waardoor nu steeds meer scholen en jongeren worden bereikt. Het sportieve jongerenevenement leeft dan ook volop! Ook voor de komende periode zal Mission Olympic blijven doorontwikkelen. Deze extra kwaliteitsslag is mede mogelijk door toetreden van Achmea (de nieuwe Partner in Sport van NOC*NSF) als nieuwe extra partner voor Mission Olympic. Achmea wil met haar partnerschap de jeugd (weer) in beweging krijgen en als marktleider in de zorg(verzekeringen) een bijdrage leveren aan een gezond(er) Nederland. Enkele highlights uit deze nieuwe plannen, waar de vakdocenten in het voortgezet onderwijs zeker van

zullen horen, zijn: versterken van de regionale kampioenschappen tot sportevenementen met een Mission Olympic-gevoel en -uitstraling zoals bij The School Final. Verhogen kwaliteit van de sportcompetitie om het groot aantal scholen en jongeren te blijven bereiken, laten participeren én een extra focus op de doelgroep niet-sporters (niet-bewegers). Bij deze schaalvergroting en kwaliteitsslag moet er nog meer samenwerking plaatsvinden op lokaal niveau tussen sportaanbieders (waaronder ook de sportverenigingen) en docenten lichamelijke opvoeding. Ook de betrokkenheid van alle sportbonden, meer dan nu het geval is, is nodig. Zo creëren we voor alle onderdelen van Mission Olympic een passend netwerk van experts, die samen stuk voor stuk het verschil kunnen (gaan) maken.

Schoolsportverenigingen vmbo (SSV vmbo)

Om meer jongeren te laten (blijven) sporten zal extra aandacht uit blijven gaan naar de jongeren in de leeftijd van 13 t/m 18 jaar, Sport en bewegen verliest namelijk in die leeftijdsfase prioriteit. Niet alleen door het verliezen van de binding met hun eerste sport(keuze), maar ook doordat ze zich juist in de pubertijd letterlijk los willen maken van alles wat in de opvoeding 'gevoelsmatig' door ouders bepaald is. De grafiek ('skihelling') van sportparticipatiecijfers heeft daar de grootste daling (steilste afname). De uitdaging >>

Contact:

Jorg.Radstake@nocnsf.nl

Schoolroeien vlak voor je gaat studeren

Roeien is een sport waar je meestal pas als student mee in aanraking komt. Er zijn maar weinig scholieren van het voortgezet onderwijs die kiezen voor roeien als sport en op de basisschool al helemaal niet. De Utrechtsche Studenten Roeivereniging (U.S.R.) Triton speelt daar op in door jongeren vlak vóór hun studententijd er bewust van te maken dat roeien een leuke en actieve sport is. "We richten ons vooral op examenkandidaten die na hun middelbare school gaan studeren. Zo maken ze alvast kennis met de roeisport, die nu eenmaal vooral onder studenten vaak wordt beoefend", vertelt Martijn van Raay, als commissaris externe betrekkingen. "Op dit moment roeien er vijf middelbare scholen uit Utrecht en Nieuwegein bij onze vereniging, waarvan vier al meerdere jaren. "We maken de scholieren enthousiast door het tegen elkaar op te nemen in wedstrijdjjes op ergometers en op het water. In onze unieke binnenbak kunnen zij de techniek van de roeihaal onder de knie krijgen zodat ze direct het water op kunnen."

Basketball'sCool Arnhem komt naar je toe!

Voor twee euro per keer een basketbaltraining van een uur volgen zonder lidmaatschap of andere verplichtingen? Dat kan het concept van de NBB, de zogenaamde Basketball'sCool in vijf verschillende Arnhemse wijken. Uiteraard hoopt de plaatselijke vereniging Arnhem Eagles wel degelijk nieuwe jeugdleden over te houden aan het initiatief, maar het belangrijkste is dat kinderen op een laagdrempelige manier kennismaken met basketbal", vertelt Steven Teunissen, projectleider Basketball'sCool in de Gelderse hoofdstad. Basketball'sCool is actief in de vijf kernwijken De Laar, Klarendal, Malburgen, Presikhaaf en Schuytgraaf, alsmede een aantal 'onderliggende' wijken als De Laar-Oost en Eldenveld. Steven Teunissen: "We hebben veel contact met de vakdocenten. Zij sturen kinderen naar ons door. De drempel is laag, want de lessen van Basketball'sCool sluiten aan op de schooltijden en zijn in de gymzalen van de scholen zelf, dus de meeste kinderen kunnen gewoon doorlopen. De klassieke vereniging probeert potentiële leden te bewegen naar de club te komen. Wij hebben het omgedraaid en gaan naar de plekken waar onze potentiële leden zijn: de basisscholen. Kinderen komen zo op een eenvoudige, vrijblijvende manier in contact met basketbal. Als ze het leuk vinden, worden ze vroeg of laat vanzelf lid van onze vereniging." De kinderen die meedoen aan Basketball'sCool kunnen voor twintig euro een strippenkaart kopen, waarmee ze het hele schooljaar door (behalve tijdens de vakanties) aan tien lessen kunnen meedoen. Ze mogen zelf weten wanneer ze komen. Teunissen: "En vijf keer per jaar, op elke Basketball'sCool-locatie, organiseren we een toernooi waar kinderen uit alle wijken aan mogen meedoen."

is om juist als sport in die leeftijdsfase, met als belangrijkste vindplek, het onderwijs, zichtbaar te zijn en te blijven. Samen met de vakleerkracht de jongeren een sportheriëntatie aanbieden, waarin we blijven luisteren naar hun wensen. Wensen over passend activiteitenaanbod (uitdaging/beleving en competitie/ evenementen), wenselijke bindingsvormen en nieuwe groepeeringswijzen een plek proberen te geven. Het partnership met Achmea maakt het mogelijk een concept als schoolsportvereniging voor het VO uit te rollen over Nederland. Hierbij zullen we voortborduren op de successen die in Rotterdam en elders zijn opgedaan met schoolsportverenigingen (SSV) voor voortgezet onderwijs (naast de succesformule voor het primair onderwijs). Deze ervaringen leren dat er voor de in-actieve leerlingen/niet sporters maatwerk geleverd moet worden. Samen met

de lokale partijen in het speelveld van sport, bewegen en onderwijs gaan we voor het voortgezet onderwijs de uitdaging aan op minimaal 15 plekken in het land schoolsportverenigingen op te zetten.

Meer informatie?

Op www.nocnsf.nl/sportenonderwijs is een database te vinden met alle schoolactieve verenigingen, dus ook die bij jouw school in de buurt. Je vindt daar tevens het e-magazine boordevol met informatie op het terrein van sport en onderwijs, en ook de overzichtsbrochure 'Sport op en rondom school' met daarin van 24 sportbonden, die blijvend op sport en onderwijs investeren met hetgeen de sport voor het onderwijs te bieden heeft. Binnenkort zal daarin ook onze nieuwste brochure (i.s.m. het expertgebied gehandicaptensport) met handige tips voor het 'op maat' maken van het sportaanbod voor kinderen en jongeren met een handicap beschikbaar zijn. Voor verdere vragen over het expertgebied jeugd, sport en onderwijs van NOC*NSF: Gerda Op het Veld (gerda.ophetveld@nocnsf.nl).

Jorg Radstake is opleidingsdocent aan Hogeschool Windesheim (Calo) in Zwolle en tevens als adviseur sport en onderwijs bij NOC*NSF werkzaam.

De foto's komen uit de archieven van de sportbonden ◀